

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU EKSPERTYZ SĄDOWYCH IM. PROF. DRA JANA SEHNA W 1999 ROKU

Aleksander GŁAZEK, Wojciech PIEKOSZEWSKI

Z Zagadnień Nauk Sądowych, z. XLI, 2000, 188–198

W listopadzie 1999 roku Instytut Ekspertyz Sądowych obchodził 70. rocznicę swojego powstania. Zorganizowane z tej okazji spotkania i uroczystości stanowiły godną oprawę dla refleksji nad rolą i miejscem Instytutu w systemie sprawowania wymiaru sprawiedliwości w naszym kraju. Pozwoliły z perspektywy kilkudziesięciu lat historii docenić zarówno trud i zaangażowanie wielu pokoleń pracowników w rozwój Instytutu oraz utrzymanie jego niezależnej pozycji, jak też określić zadania stojące przed Instytutem u progu nowego wieku, w dobie przemian technologicznych i integracji europejskiej, obejmującej również nauki sądowe.

Rok 1999 to także okres przygotowań i organizacji dwóch ważnych międzynarodowych konferencji. Pierwsza to 37 Zjazd Międzynarodowego Stowarzyszenia Toksykologów Sądowych (TIAFT), odbywający się w dniach 5–9 września 1999 r., a druga to VIII Doroczna Konferencja Europejskiego Towarzystwa Badania Wypadków Drogowych (EVU) zorganizowana w dniach 23–25 września 1999 r. Niewątpliwie wrzesień 1999 roku przejdzie do historii Instytutu, biorąc pod uwagę skalę obu przedsięwzięć. Szczególne znaczenie miał Zjazd Międzynarodowego Stowarzyszenia Toksykologów Sądowych (TIAFT), nie tylko z tego powodu, iż został zorganizowany w 70. rocznicę utworzenia Działu Chemiczno-Toksykologicznego naszego Instytutu, ale przede wszystkim ze względu na prestiżowy charakter tego spotkania, gromadzącego przedstawicieli toksykologii sądowej ze wszystkich kontynentów. Podczas trzech dni obrad merytorycznych ponad 250 uczestników kongresu zapoznało się z 108 pracami, zakwalifikowanymi do prezentacji przez międzynarodowy komitet naukowy. Podobną liczbę uczestników zgromadziła konferencja EVU, której tematem wiodącym była technika świetlna i widoczność. Wszystkie wygłoszone w jej trakcie referaty oraz pokazy terenowe koncentrowały się na możliwościach oceny widoczności przy zastosowaniu różnych rodzajów świateł samochodowych. Analiza tych dwóch czynników jest bardzo istotna, zarówno dla bezpieczeństwa

ruchu drogowego, jak i dla prawidłowej rekonstrukcji przebiegu zdarzenia na drodze, np. w warunkach nocnych. Podkreślić należy, iż wysiłek pracowników organizujących obie konferencje został nagrodzony wysoką oceną ich poziomu merytorycznego i organizacyjnego, powszechnie wyrażaną przez uczestników, przede wszystkim zagranicznych, a także władze obu towarzystw, pod auspicjami których odbywały się te spotkania.

Tradycyjnie Instytut był również współorganizatorem dorocznego spotkania toksykologów sądowych. Tym razem XVI Konferencja Toksykologów Sądowych odbyła się w Kazimierzu Dolnym w dniach 6–7 maja 1999 roku i przygotowana została wspólnie z Katedrą i Zakładem Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Lublinie. Wiodącym tematem obrad konferencji były możliwości zastosowania elektroforezy kapilarnej jako techniki analitycznej w rutynowych badaniach toksykologicznych. Tak jak zawsze, jeden dzień spotkania poświęcony został bieżącej problematyce badawczej i opiniodawczej.

Istotnym przedsięwzięciem było również rozpoczęcie realizacji dwuletniego projektu zatytułowanego „National Training Program for Forensic Science Experts” (NATFOSE), finansowanego w głównej mierze ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu Tempus Phare. Jednym z celów tego projektu jest wspomoczenie tworzenia w Krakowie Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych. Nie można także pominąć w tym miejscu przygotowań do Drugiej Konferencji Europejskiej Akademii Nauk Sądowych, którego organizację w 2000 powierzyło ENFSI naszemu Instytutowi.

Przyjęcie Instytutu w 1998 roku do ENFSI spowodowało znaczący wzrost aktywności pracowników na forum międzynarodowym. Uczestnictwo w pracach dwunastu grup roboczych ENFSI, udział przedstawicieli Instytutu w dwóch stałych komitetach ENFSI oraz włączenie pracowników do zarządów niektórych grup roboczych sprawia, iż niezależnie od dotychczasowych wyjazdów na konferencje i sympozja, pracownicy reprezentujący Instytut w poszczególnych grupach roboczych oraz komitetach biorą udział w szeregu dodatkowych spotkaniach, co znacznie zwiększyło liczbę wyjazdów zagranicznych. Realizacja programu NATFOSE zintensyfikowała dotychczasowe kontakty z Holenderskim Instytutem Sądowym w Rijswijk oraz pozostałymi partnerami zagranicznymi. Szczególnie obiecująca wydaje się nawiązana w ramach tego programu współpraca ze Szwedzkim Laboratorium Nauk Sądowych. Pracownicy Instytutu podczas międzynarodowych konferencji i spotkań, w kraju oraz za granicą, przedstawili ogółem 46 prac, a łącznie z konferencjami i sympozjami krajowymi zaprezentowali 86 prac.

Podkreślić także należy aktywny udział części pracowników w realizacji planowych oraz pozaplanowych prac badawczych. Na szczególną uwagę zasługuje realizacja wieloletnich tematów badawczych, finansowanych przez Komitet Badań Naukowych, a prowadzonych przez Zakład Badania Wypad-

ków Drogowych oraz Zakład Psychologii Sądowej. Na wyróżnienie zasługuje także znaczna aktywność na płaszczyźnie badawczej Pracowni Hemogenetyki Sądowej przy stale wzrastającej liczbie ekspertyz wykonywanych przez ten młody zespół.

W 1999 roku podjęto szereg przedsięwzięć szkoleniowych w ramach Centrum Edukacji Nauk Sądowych. Kontynuowano zarówno cykle seminariów dla sędziów oraz prokuratorów, jak i współpracę z Wydziałem Chemii UJ w zakresie zajęć specjalizacyjnych prowadzonych w laboratoriach naszego Instytutu. Odbyły się również dwa seminaria, realizowane w ramach projektu NATFOSE, których celem było opracowanie programów szkoleniowych dla praktyków wymiaru sprawiedliwości. Zorganizowane zostało także kolejne seminarium dla biegłych z krajów Europy Wschodniej, dotyczące problematyki badania wypadków drogowych.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Podstawę działalności naukowo-badawczej Instytutu Ekspertyz Sądowych w roku 1999 stanowił przede wszystkim plan badań naukowych zatwierdzony przez Radę Naukową Instytutu w dniu 11 grudnia 1998 r.

Granty

W roku 1999 realizowano 3 tematy badawcze dzięki środkom finansowym otrzymanym z Komitetu Badań Naukowych:

1. Zastosowanie oznaczeń pochodnych opium w ślinie dla potrzeb prognozowania i prowadzenia detoksykacji pacjentów uzależnionych (Zakład Toksykologii Sądowej);
2. Proces selektywnego określania cech psychofizycznych i społecznych nieznanego sprawcy zabójstwa (Zakład Psychologii Sądowej);
3. Badanie porównawcze dróg hamowania, śladów hamowania, osiągniętych opóźnień samochodów osobowych w aspekcie zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (Zakład Badania Wypadków Drogowych).

W roku 1999 złożono do Komitetu Badań Naukowych 5 kolejnych wniosków o finansowanie tematów badawczych w 2000 roku.

Prace badawcze

Zakład Toksykologii Sądowej

W Zakładzie Toksykologii Sądowej prowadzono następujące prace badawcze objęte planem:

1. Badanie śliny na zawartość alkoholu w ocenie stanu trzeźwości;
2. Stężenie metali we krwi osób z chorobami przewodu pokarmowego;

3. Stężenie metali w materiale biologicznym osób uzależnionych od narkotyków;
4. Zastosowanie oznaczeń pochodnych opium w ślinie dla potrzeb prognozowania i prowadzenia detoksykacji pacjentów uzależnionych (kontynuacja);
5. Badania warunków analizy leków z grupy pochodnej fenotiazyny we krwi (kontynuacja);
6. Dobór i optymalizacja warunków ekstrakcji z krwi wybranych substancji znajdujących się w wykazie środków odurzających i substancji psychotropowych ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
7. Oznaczanie alkaloidów opium we włosach narkomanów metodą chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrią mas;
8. Optymalizacja metody oznaczania benzodiazepin w materiale biologicznym.

W roku 1999 ukończono badania nad tematami 2 i 6, a ich wyniki zostały przedstawione na konferencjach naukowych lub opublikowane w czasopiśmie naukowych. Ze względu na niemożliwość kontynuacji prac badawczych odstąpiono natomiast od realizacji tematu nr 5.

Ponadto w Zakładzie Toksykologii Sądowej zrealizowano następujące tematy pozaplanowe:

9. Zastosowanie wysokosprawnej chromatografii cieczowej do oznaczania enancjomerów amfetaminy i metamfetaminy;
10. Badania nad produktami rozkładu salicylamidu;
11. Opracowanie chromatograficznej metody oznaczania leków z grupy trójpierścieniowych leków przeciwdepresyjnych;
12. Identyfikacja oraz oznaczanie wybranych leków z grupy benzodiazepin we włosach metodą LC/MS.

W ramach realizowanych prac badawczych 3 studentów Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także studentka Uniwersytetu w Strathclyde (Wielka Brytania), wykonali prace magisterskie. Prace związane z tematem nr 3 prowadzone były wspólnie z Kliniką Toksykologii Collegium Medicum UJ, temat nr 2 z Wojskowym Szpitalem Klinicznym, a temat nr 10 z dr Kurtem Besserem z Instytutu Medycyny Sądowej w Tybindze i dr Detlefem Tiessem z Instytutu Medycyny Sądowej w Rostocku.

Zakład Kryminalistyki

W Zakładzie Kryminalistyki prowadzono następujące planowe prace badawcze:

1. Badanie śladów powystrzałowych (kontynuacja);
2. Zastosowanie analizy ilościowej metodą SEM-EDX do identyfikacji śladów kryminalistycznych w postaci odłamków szkła (kontynuacja);
3. Badanie włókien dwuskładnikowych;

4. Badania dermatoglifów osób cierpiących na schizofrenie i depresje;
5. Wykorzystanie mikrośladów botanicznych w kryminalistyce;
6. Podobieństwa w piśmie bliźniąt mono- i dizygotycznych (kontynuacja).

Wyniki badań prowadzonych w ramach tematu nr 1 były prezentowane na spotkaniu Grupy Roboczej ds. Broni Palnej i Śladów Powystrzałowych (6th Firearms Working Group Meeting) w Scheveningen (Holandia) oraz stały się tematem pracy magisterskiej obronionej na Wydziale Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego (specjalizacja – chemia sądowa). Ze względu na niemożliwość kontynuacji prac badawczych (z winy partnera zagranicznego – Naukowego Instytutu Nauk Policyjnych w Tokio) odstąpiono natomiast od realizacji tematu nr 3.

Ponadto rozpoczęto pracę nad następującym tematem pozaplanowym:

7. Kwalifikacja ilościowa i rodzajowa śladów w postaci włókien.

Zakład Psychologii Sądowej

W Zakładzie Psychologii Sądowej prowadzono badania nad następującymi tematami planowymi:

1. Osobowość rodziców walczących o powierzenie władzy rodzicielskiej (kontynuacja);
2. Proces selektywnego określania cech psychofizycznych i społecznych nieznanego sprawcy zabójstwa (kontynuacja). Temat ten jest realizowany w ramach grantu KBN.

Szczegółowe zagadnienia związane z tematem nr 1 oraz wyniki badań dotyczących tematu nr 2 zostały przedstawione na konferencjach naukowych lub opublikowane w czasopismach naukowych.

Zakład Badania Wypadków Drogowych

W Zakładzie Badania Wypadków Drogowych w ramach grantu finansowanego przez Komitet Badań Naukowych kontynuowano prace nad tematem:

1. Badanie porównawcze dróg hamowania, śladów hamowania, osiągniętych opóźnień samochodów osobowych w aspekcie zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Pracownia Hemogenetyki Sądowej

W Pracowni Hemogenetyki Sądowej zrealizowano trzy planowe tematy badawcze:

1. Badanie polimorfizmu mitochondrialnego DNA;
2. Badanie frekwencji trzech wybranych układów typu STR w populacji Polski południowej z uwzględnieniem małych izolowanych geograficznie i kulturowo środowisk;

3. Analiza mitochondrialnego DNA w celu identyfikacji przynależności gatunkowej materiału biologicznego.

Wyniki badań uzyskane podczas prac nad powyższymi tematami zostały zaprezentowane w formie plakatów podczas międzynarodowych konferencji naukowych.

Konferencje i seminaria naukowe oraz publikacje

W 1999 roku pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych wzięli udział w 39 międzynarodowych i 30 krajowych konferencjach naukowych, prezentując w sumie 86 doniesień naukowych (referatów, plakatów), w tym 46 na konferencjach międzynarodowych. Uczestniczyli także w 23 seminariach oraz zebraniach różnych placówek i towarzystw naukowych. W okresie od stycznia do grudnia odbyły się 34 wewnątrzinstytutowe, wtorkowe spotkania seminaryjne, podczas których przedstawiono 37 prac i sprawozdań.

Pracownicy Instytutu wydali drukiem ogółem 74 prace oryginalne, kazuistyczne lub poglądowe oraz 61 sprawozdań, recenzji i innych publikacji.

Prace wydawnicze

W roku 1999 Wydawnictwo IES opublikowało dwa kolejne zeszyty (XXXIX i XL) czasopisma *Z Zagadnień Nauk Sądowych* oraz numery 2–12 czasopisma *Paragraf na Drodze* (wydawanego wcześniej przez bielskie Wydawnictwo Rondo). Ukazały się również następujące pozycje książkowe:

1. VIII Doroczna Konferencja Europejskiego Towarzystwa Badania Wypadków Drogowych. Zbiór referatów (ISBN 83-87425-40-0).
2. VIII Doroczna Konferencja Europejskiego Towarzystwa Badania Wypadków Drogowych. Zestawienie literatury (ISBN 83-87425-35-4).
3. Jerzy Siuta, Józef Wójcikiewicz, Hipnoza kryminalna (ISBN 83-902564-0-1).

W ramach współpracy z Prokuraturą Krajową Wydawnictwo IES współuczestniczyło w wydaniu 12 numerów miesięcznika *Prokuratura i Prawo* (a także skorowidza obejmującego lata 1995–1999) oraz – we współpracy z Polskim Towarzystwem Medycyny Sądowej i Kryminologii – 4 zeszytów *Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii*.

DZIAŁALNOŚĆ OPINIODAWCZA

W 1999 roku zarejestrowano wpływ 2433 spraw. Zrealizowano w tym okresie 2270 spraw, w tym 913 skierowanych przez policję, 966 przez prokuratury, 305 przez sądy, 47 przez placówki służby zdrowia, a także 39 spraw przesłanych przez innych zleceniodawców (m.in. żandarmerię wojskową,

Urząd Celny). Łącznie wykonano analizy i opracowano opinie w 2057 sprawach, a 213 spraw załatwiono korespondencyjnie bez wydawania opinii.

Pracownicy Instytutu wzięli udział w 161 rozprawach sądowych oraz 36 oględzinach i eksperymentach rzeczoznawczych.

W 1999 r. W Instytucie Ekspertyz Sądowych zatrudnionych było 49 biegłych różnych specjalności, w tym 8 w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Wzorem lat ubiegłych, pracownicy Instytutu uczestniczyli w licznych międzylaboratoryjnych – zarówno zagranicznych, jak i krajowych – testach kontroli jakości wyników badań.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W ramach działalności szkoleniowej w 1999 roku zostały przeprowadzone następujące seminaria i wykłady dla prokuratorów oraz sędziów:

- dwa pięciodniowe seminaria dla prokuratorów „Współczesne metody identyfikacji człowieka”;
- dwa pięciodniowe seminaria dla prokuratorów „Psychologia śledcza”;
- seminarium dla prokuratorów „Gwałtowny zgon. Samobójstwo, zabójstwo, czy nieszczęśliwy wypadek?”;
- seminarium dla prokuratorów „Typowanie nieznanymi sprawców przestępstw brutalnych”;
- dwa seminaria dla prokuratorów „Ślady i ich badanie – możliwości oraz ograniczenia nauk sądowych”;
- cykl wykładów dla aplikantów prokuratorów okręgu Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie;
- dwa pięciodniowe seminaria dla sędziów „Ekspertyza psychologiczna w sprawach dotyczących dziecka i rodziny”;
- seminarium dla sędziów „Dowód naukowy w postępowaniu sądowym”;
- szkolenie dla sędziów okręgu krakowskiego na temat „Przestępstwa seksualne w rodzinie – sprawcy i ofiary”;
- szkolenie dla sędziów okręgu gdańskiego „Problematyka rekonstrukcji wypadków drogowych”;
- szkolenie dla sędziów z okręgu radomskiego obejmujące następujące tematy: „Możliwości ekspertyzy psychologicznej w sprawach cywilnych i rodzinnych. Ekspertyza w sprawach opiekuńczych”, „Podkultury młodzieżowe”, „Psychologiczne uwarunkowania zeznań świadków”, „Możliwości ekspertyzy psychologicznej w sprawach cywilnych i rodzinnych. Ekspertyza w sprawach opiekuńczych”.

Ponadto w ramach krajowego projektu szkolenia ekspertów nauk sądowych NATFOSE, finansowanego ze środków programu Tempus Phare, zorganizowane zostało dwudniowe seminarium dla prokuratorów zatytułowa-

ne „Investigative psychology – theory and practice” oraz szwedzko-polskie warsztaty dla ekspertów pt. „DNA identification and database”.

Oprócz tego prowadzono:

- dwusemestralne studium podyplomowe „Ekspertyza wypadku drogowego” (wspólnie z Instytutem Pojazdów Samochodowych Politechniki Krakowskiej);
- wykłady i ćwiczenia na kursach zorganizowanych przez Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego Studium Farmaceutycznego w Bydgoszczy „Analiza toksykologiczna materiału biologicznego” oraz „Alkoholologia sądowa i narkomania”;
- trzydniowe seminaria „Problematyka rekonstrukcji wypadków drogowych i opiniowania” dla kandydatów i licencjonowanych rzeczoznawców Polskiego Związku Motorowego;
- jednodniowe seminaria „PC-Crash” dla biegłych sądowych oraz pracowników politechnik;
- wykłady „Wspomaganie komputerowe w zakresie odtwarzania zdarzeń drogowych” dla kandydatów na rzeczoznawców samochodowych;
- wykłady „Metodyka ujawniania, zabezpieczania i dokumentowania śladów na miejscu wypadku drogowego” dla słuchaczy Centrum Szkolenia Policji w Legionowie;
- szkolenie na temat „Diagnoza i opiniowanie psychologiczne w sprawach dotyczących molestowania seksualnego wobec małoletnich” dla psychologów i pedagogów Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego okręgu małopolskiego,
- szkolenie na temat „Ekspertyza psychologiczna w sprawach dotyczących przemocy seksualnej wobec małoletnich” dla psychologów i pedagogów Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego okręgu poznańskiego;
- wykład dla sędziów, kuratorów i psychologów „Biegły psycholog w sprawach rodzinno-opiekuńczych”;
- szkolenie radców kolegów ds. wykroczeń oraz przedstawicieli policji na temat „Specyfika rekonstrukcji zdarzeń drogowych typu kolizja”;
- wykłady monograficzne oraz ćwiczenia dla studentów Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Chemii, Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wydziału Górniczego AGH.

W ramach Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych dla biegłych z Petersburga, Rygi, Kijowa, Lwowa i Odessy zorganizowane zostało trzydniowe seminarium poświęcone komputerowej analizie wypadków drogowych („Rekonstrukcja wypadków pojazd-pieszy”).

Pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych sprawowali bezpośrednią opiekę nad ośmioma pracami magisterskimi studentów Wydziału Chemii oraz Wydział Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ponadto pracownicy Instytutu przebywali na stażach oraz uczestniczyli w szkoleniach i konsultacjach. I tak między innymi trzytygodniowy staż w Holenderskim Instytucie Sądowym w Rijswijk odbyli mgr Wojciech Branicki oraz mgr Tomasz Kupiec, a dr Zuzanna Brożek-Mucha wzięła udział w seminarium szkoleniowym zorganizowanym przez Akademię FBI w Quantico (zob. s. 175–177 niniejszego zeszytu).

Z kolei w Instytucie Ekspertyz Sądowych przebywała na trzymiesięcznym stażu Vanessa Bunker, studentka Strathclyde University w Glasgow. Staż ten był związany z prowadzeniem badań nad oznaczaniem alkaloidów opium we włosach narkomanów metodą chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrią mas. Instytut odwiedził także dr Wolf Krauss, przedstawiciel Landeskriminalamt Badenii-Wirtembergii w Stuttgarcie, w związku z kontynuacją prac nad tematem badawczym III/K z 1998 r. pt. „Identyfikacja uszkodzeń odzieży spowodowanych działaniem fali uderzeniowej towarzyszącej wybuchom”.

RADA NAUKOWA

W maju 1999 roku upłynęła czteroletnia VIII kadencja Rady Naukowej Instytutu Ekspertyz Sądowych. Wybory członków Rady Naukowej IX kadencji przeprowadzone zostały w dniu 24 maja 1999 roku.

Podczas inauguracyjnego posiedzenia Rady IX kadencji w dniu 18 czerwca 1999 roku wybrano Przewodniczącego Rady, którym ponownie został prof. dr hab. inż. Bolesław Stolarski. Funkcję Wiceprzewodniczącego Rada powierzyła prof. dr hab. Józefowi K. Gierowskiemu, a Sekretarza Rady dr Zofii Chłobowskiej. W dalszej części posiedzenia Rada przyjęła Regulamin Rady Naukowej oraz zapoznała się z programem działalności Instytutu w 1999 roku oraz postępowaniem komisji legislacyjnej Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych nad projektem zmiany ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Obrady Rady w dniu 10 grudnia skoncentrowały się wokół planu pracy naukowej Instytutu na 2000 rok. Ponadto przedstawiony został projekt planu finansowego oraz plan wyjazdów zagranicznych pracowników Instytutu w 2000 roku.

**THE PROFESSOR JAN SEHN INSTITUTE OF FORENSIC
RESEARCH
1999 ANNUAL REPORT**

Aleksander GŁAZEK, Wojciech PIEKOSZEWSKI

SUMMARY

In November of 1999 the Institute of Forensic research observed the 70th anniversary of its founding. The organisation of a reception and ceremonies for this occasion provided an appropriate context for reflection upon the place and role of the Institute in the administration of justice in our country. It was a chance both to appreciate the hard work and commitment to the Institute's development and maintaining of its independent position by several generations of employees, as well as to define the challenges which stand before the Institute at the beginning of a new century, in an age of technological transformation and European integration, which affects forensic sciences, as well.

1999 was also a year which saw the preparation and organisation of two important international conferences. The first was the 37th TIAFT Triennial Meeting, which took place from the 5th through the 9th of September, 1999; the second was the VIII Annual Conference of the European Road Accident Investigation Association (EVU), held from the 23rd through the 25th of September, 1999. The month of September, 1999 will undoubtedly be remembered in the history of the Institute, considering the scale of these two events. The meeting of the International Association of Forensic Toxicologists (TIAFT) was of especial significance, not only because it was organised on the 70th anniversary of the creation of the Chemistry-Toxicology Department of our Institute, but primarily due to the prestigious character of this symposium, which brings together representatives of the field of forensic toxicology from every continent. During three days of substantive discussions, the meeting's over 250 participants had the opportunity to become familiar with 108 scientific papers which were qualified for presentation by an international science committee. The EVU conference gathered a similar number of participants, with lighting technology and visibility as its main theme. All reports presented during its course, as well as demonstrations in the field, concentrated on the possibilities of visibility assessment using various types of automobile lights. Analysis of these two factors is a very pertinent issue, both to driving safety as to the accurate reconstruction of a chain of events on the roadway – in night conditions, for example. Something which bears emphasis is the fact that the efforts of the staff members who prepared both conferences won recognition for their high qualitative and organisational standard. Enthusiastic praise was widely expressed by participants, primarily those from abroad, as well as the executive committees of the associations under whose auspices these meetings took place.

Traditionally, the Institute has also been one of the organisers of the annual Conference of Forensic Toxicologists. This time, the XVI Conference of Forensic Toxicologists took place in Kazimierz Dolny on May 6th–7th, 1999, and was prepared in co-

operation with the Chair and Department of Forensic Medicine of the Academy of Medicine in Lublin. The main theme of the conference's sessions were the possibilities of using capillary electrophoresis as an analytical technique in routine toxicological examinations. Like always, one day of the conference was devoted to current problems affecting research and opinion formulation.

Another important undertaking was the start of realisation of a two-year project entitled "National Training Programme for Forensic Science Experts" (NATFOSE), which has been mainly financed by the European Commission within the Tempus Phare programme. One of the above project's goals is the support in establishing Forensic Science Education Centre in Cracow. At the same time, it should be mentioned that preparations are under way for the Second European Academy of Forensic Science Meeting, the organisation of which has been entrusted to our Institute by ENFSI for the year 2000.

The admission of the Institute to ENFSI in 1998 has caused a notable increase in the activity of our staff on the international forum. Thanks to participation in the work of twelve ENFSI Working Groups, membership of the Institute's representatives in two ENFSI Standing Committees, and admission of the IFR's staff to some ENFSI Working Group Steering Committees, representatives of the Institute are in attendance at a number of additional meetings, independently of previous travel to conferences and symposia, which has increased the amount of travel abroad significantly. Realisation of the NATFOSE programme has intensified contacts with the Netherlands Forensic Institute in Rijswijk and other foreign partners. It seems that the most promising one is the co-operation with the SKL-National Laboratory of Forensic Science in Linköping, established under the auspices of the programme. Institute staff members have presented a total of 46 papers at international meetings and conferences held both in Poland and abroad; a total of 86, counting domestic conferences and symposia. What should be also underlined is the active participation of some of the staff in the realisation of both scheduled and unscheduled research projects. The work being done by the Department of Road Accident Analysis and the Department of Forensic Psychology in areas that have been the subject of several years' studies, financed by the State Committee for Scientific Research, is especially worth mentioning, as well as the growing amount of inquests performed by the young and scientifically active team of the Forensic Haemogenetics Section.

In 1999 a series of instructional initiatives were undertaken under the aegis of the Forensic Science Education Centre. Both the cycles of seminars for judges and public prosecutors, as well as specialising courses held in the Institute's laboratories in co-operation with the Jagiellonian University's Chemistry Department were continued. Two seminars were realised under the auspices of the NATFOSE project. These were held in order to develop a training programme for practitioners in the administration of justice. A successive seminar for the experts from Eastern Europe concerning road accident analysis has been also organised.